

dansând îndărătul unor măști de sorginte greacă, care sugerează prin inovația scenică a Monei Chirilă acel spirit al tragediilor consemnate pentru eternitate.

Tragicele personaje ale piesei au comunicat într-o interpretare magnetizantă (și într-o engleză impecabilă) scenele de iad din azilul de boli mintale aflat sub tirania absolută a directorului Grigori Dekanozov – un stalinist convins care nu numai că îi întrece în nebulie pe toți pacienții săi, dar este și singurul nebuln ade-vărat. Dacă strigătele disperate ale pacienților amestecă propriile tragedii ale per-sonajelor (Lucian Rad în rolul lui Timofei, de exemplu, credibil și tragic: „Nu trageți, tovarăși, nu trageți”) cu imbecilitatea sloganurilor staliniste, acțiunile directorului (credibil și memorabil interpretat de Dragoș Pop) care îl primește cu entuziasm pe scriitorul Iuri Petrovsky spre a le vorbi pacienților săi despre marxism-leninism și victoriile staliniste nu fac altceva decât să aducă în prim-plan acea nebulie extremă care poate fi, în viziunea tragicomică a lui Vișniec, singura explicație pentru pro-pagarea și longevitatea ideologiei comuniste pe plan social.

Personajele feminine ale piesei au marcat prin interpretări impresionante atât violarea psihică, sexuală și fizică (figura tragică a tinerei și talentatei Anca Doczi în rolul Katiei Ezova), cât și ticăloșia oportunistică a inspectoarei Stepanida Rozanova (memorabilă și perfect acordată tensiunii dramatice în interpretarea Danei Bonțiidean).

Pe fundalul nebuliei care escalează în scenele înfîințitor cu scriitorul (intens și tragic interpretat de Robert Pavicsits), scurta istorie a comunismului este în mod ingenios adusă în scenă în perspectivă istorică de un spectacol inedit de păpuși, mănuite de Dana Bonțiidean și Lucian Rad. Ilustrând într-o anumită măsură discontinuitatea posibilităților umane confruntate cu discursul stalinist, păpușile produc în mod simultan atât o relaxare comică binevenită, cât și ecourile sinistre ale unui trecut nu foarte îndepărtat când Europa avea de înfruntat vitregiile comu-nismului și ale nazismului.

Ca în toate spectacolele cu care ne-a obișnuit în turneele precedente din 2001, 2005, și 2007 efectuate în Arizona, regiazoarea Mona Chirilă a folosit și de această dată un fundal muzical bine ales (împreună cu Corina Sârbu) care a adus noi nuanțe și intensități spectacolului scenic în relația cu publicul. La încheierea spec-tacolelor din ambele seri profesorii, studenții, spectatorii (printre care și Consulul României la Los Angeles, Dl. Ovidiu Grecea) au aplaudat cu câteva ridicări de cortină talentatul grup clujean și prezența lui Matei Vișniec. De amintit, ar fi și spectacolele-workshop susținute pe parcursul vizitei, în timpul cărora studenții au avut posibilitatea de a dialoga cu actorii și de a revede scene din piesă. Îmbinate cu prelegerile profesorului Radu Ardevan de la Universitatea „Babeș-Bolyai” (un alt oaspete al acestui eveniment pe care ICR-ul l-a făcut posibil prin grantul ICR). Nu în ultimul rând, Matei Vișniec a ținut două prezentări de mare clasă academică, în cadrul cărora a recurs la o varietate de mijloace didactice și lingvistice și la ajutorul unor momente dramatice realizate simultan, în timpul lecturii, de actorii Dragoș Pop și Robert Pavicsits.

